

สารบัญ

บทนำ :

1. ประวัติความเป็นมาของการเมืองไทย	1
2. การเมืองการปกครองไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475	6
3. ปัญหาหลักทางด้านเชิงโครงสร้างของสังคม-การเมืองไทย	25
4. ความเป็นมาของการจัดทำแผนพัฒนาการเมืองไทย	26
5. กระบวนการยกร่างและกำหนดยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทพัฒนาการเมือง	36

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และส่งเสริมความเข้มแข็งของ
ภาคประชาสังคม

1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของพลเมืองและสิทธิชุมชน (Strong citizen and community rights)	44
2. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Human rights)	47
3. การเสริมสร้างสถาบันสื่อมวลชนที่เป็นอิสระ (Free press)	51
4. การสร้างกลไกการปรึกษาหารือสาธารณะ (Public consultation)	54
5. การสร้างกลไกรับฟังความคิดเห็นของเสียงข้างน้อย (Exit and voice)	57

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. การเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองแก่พลเมือง (Civic education)	64
2. การเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ (Deliberative democracy)	68
3. การเสริมสร้างประชาธิปไตยทางตรง (Direct democracy)	75

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : คุณธรรม และจริยธรรมของผู้นำและนักการเมือง

1. การแยกทุนจากการเมือง (Politics and capital)	88
2. การสร้างกลไกป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest)	94
3. การสร้างระบบการควบคุมและลงโทษทางสังคม (Social sanction)	103
4. การพัฒนากลไกการคัดสรรบุคลากรที่มีคุณธรรมจริยธรรม (Political recruitment)	108

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ธรรมาภิบาลทางการเมืองและการบริหาร

1. การเสริมสร้างสถาบันการเมือง (Political institutionalization) 119
2. การสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ (Effective checks and balances) 123
3. การสร้างระบบการตรวจสอบและการรับผิดชอบทางการเมือง (Political accountability) 128
4. การเสริมสร้างระบบการบริหารการปกครองตามหลักนิติธรรม (The rule of law) 131
5. การสร้างความชอบธรรมทางการเมือง (Political legitimacy) 135
6. การเสริมสร้างระบบการเมืองและการบริหารเน้นผลประโยชน์สาธารณะ (Public interests) 139
7. การเสริมสร้างความโปร่งใสทางการเมืองและการบริหาร (Political and administrative transparency) 143

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ความมั่นคง การจัดการความขัดแย้ง และการสร้างสังคมสมานฉันท์

1. การเสริมสร้างความมั่นคงภายในชาติ (Internal security) 150
2. การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (Nonviolent conflict management) 156
3. การเสริมสร้างความอดทนอดกลั้นทางการเมืองให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม (Political toleration) 161
4. การเสริมสร้างความสามารถในการอยู่ร่วมกันของคนในชาติ ท่ามกลางความหลากหลาย (Balance of conformity and diversity) 165

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การกระจายอำนาจ และการสร้างความเป็นธรรมในการบริหารทรัพยากร

1. การเสริมสร้างความสำนึกในการเป็นเจ้าของท้องถิ่น (Local ownership) 172
2. การสร้างความเป็นธรรมในการบริหารทรัพยากรท้องถิ่น (Resource management fairness) 176
3. การสร้างกลไกการถ่ายโอนอำนาจให้แก่ท้องถิ่น (Devolution) 180
4. การพัฒนาเครือข่ายร่วมกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local network strengthening) 184

**บทส่งท้าย : แนวทางในการขับเคลื่อนแผนแม่บทพัฒนาการเมืองไปสู่การปฏิบัติ
บรรณานุกรม**

ภาคผนวก คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งสภาพพัฒนาการเมือง
และยกร่างแผนแม่บทพัฒนาการเมือง